

Editorial July Issue vol.2

Archetype team - 31/07/2019

Το «εμφανές» και «αφανές» στη σχέση περιεχομένου και μορφής.

Κατά τη διαδικασία θεώρησης του έργου τέχνης, η σχέση περιεχομένου και μορφής καθορίζει -αναλόγως της ευκρίνειάς της- τον βαθμό προσέγγισης του ατόμου στην πνευματική δημιουργία. Αν η σαφής ανάδειξη του περιεχομένου μέσω της μορφής οδηγεί στην αμεσότητα της διαλεκτικής σχέσης με το καλλιτεχνικό έργο, η αδυναμία κατανόησης του νοήματος, ακόμα και από τον μνημένο δέκτη, οδηγεί πολλές φορές στο συμπέρασμα ότι η σχέση περιεχομένου και μορφής είναι ανύπαρκτη.

Μέσω της παράθεσης διαφόρων φιλοσοφικών και αισθητικών θεωρήσεων, αλλά κυρίως, παραδειγμάτων από τον χώρο των εικαστικών τεχνών και της αρχιτεκτονικής, θα επιχειρηθεί να κατατεθεί η άποψη, ότι η αίσθηση περί της απουσίας της σχέσης περιεχομένου και μορφής είναι παραπλανητική. Η δημιουργία αυτής της αίσθησης δεν πηγάζει από την ανυπαρξία του νοήματος, αλλά σχετίζεται με τον τρόπο και τον βαθμό, με τον οποίο ο καλλιτέχνης επιθυμεί να αποκαλύψει το πάντοτε υπαρκτό περιεχόμενο της δημιουργίας του.

Το καλλιτεχνικό έργο αποτελεί προϊόν έμπνευσης. Ταυτοχρόνως, είναι αποτέλεσμα της προσωπικής συμμετοχής και κατάθεσης, καθώς απαιτεί τον μόχθο και αποτυπώνει την ανάγκη του πνευματικού ανθρώπου να δώσει μορφή στη σκέψη του. Επομένως, κάθε έργο τέχνης εμπεριέχει ένα νόημα. Αποτελεί, ουσιαστικώς, μία κατάθεση - δήλωση εκ μέρους του δημιουργού του. Το νόημα του καλλιτεχνήματος είναι εκείνο, το οποίο διαχωρίζει το εικαστικό αντικείμενο από το καθημερινό - χρηστικό αντικείμενο ή τον λογοτεχνικό λόγο από τον μη λογοτεχνικό. Ανεξαρτήτως του βαθμού ανάδειξης της σχέσης μορφής και περιεχομένου, το νόημα είναι

πάντοτε παρόν, καθώς είναι αυτό το οποίο, τελικώς, ανάγει την πρακτική δραστηριότητα του τεχνίτη στην πνευματική δημιουργία του καλλιτέχνη.

Πολύ πριν το άτομο αναλύσει μέσα στην καθημερινότητά του αισθητικώς οποιαδήποτε προσλαμβανόμενη εντύπωση, αντιλαμβάνεται σχεδόν αυθόρμητα τα πάντα μέσω της μορφής. Η μορφή αποτελεί, έτσι, τον βασικό σύνδεσμο του ατόμου με τον υπαρκτό κόσμο. Η ασυνείδητη λειτουργία τού νου να κατανοήσει και να συσχετίσει το πλήθος των υπαρκτών στοιχείων μέσω των μορφών του χώρου ή των αντικειμένων, οδηγεί στην άμεση αποκατάσταση της σχέσης του ατόμου με το ευρύτερο περιβάλλον του.